

○ คำพิพากษา
(อุทธรณ์)

(ต. ๒๒)

คดีหมายเลขดำที่ อ. ๑๓๘/๒๕๕๑

คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๑๒๐/๒๕๕๕

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองสูงสุด

วันที่ ๒ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๕

ระหว่าง { นายชูศักดิ์ สิงห์สมบุญ

ผู้ฟ้องคดี

เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดเชียงราย สาขาเชียงของ ที่ ๑

นายพิชิต อภิราชกมล ที่ ๒

นายอำพล เศรษฐศิริโรตม์ ที่ ๓

นายวิเชียร ศรีภาชน์ ที่ ๔

นายชุมศักดิ์ กฤษณะดิลก ที่ ๕

นายโกมล กลแกม ที่ ๖

นายพินิจ บัวแดง ที่ ๗

นายถาวร เฉ็ดพันธ์ ที่ ๘

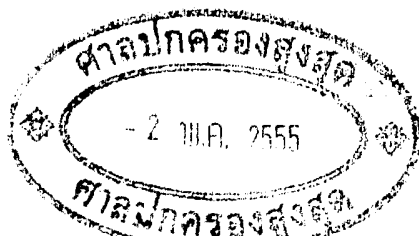
นายวิจิตร เกษสัมมะ ที่ ๙

เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดเชียงราย ที่ ๑๐

ผู้ถูกฟ้องคดี

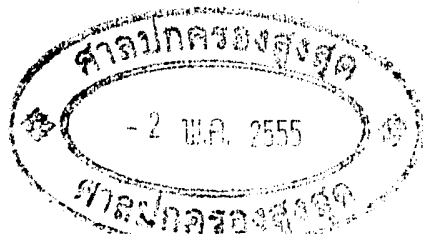
เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย
(อุทธรณ์คำพิพากษา)

ผู้ฟ้องคดียื่นอุทธรณ์คำพิพากษา ในคดีหมายเลขดำที่ ๑๘๙/๒๕๔๘
หมายเลขแดงที่ ๒๗๘/๒๕๕๐ ของศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองเชียงใหม่)

/คดีนี้...

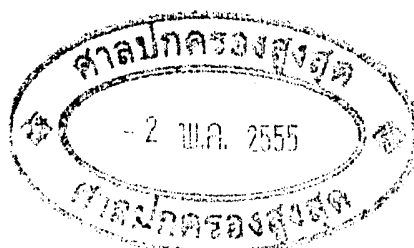
คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีสิทธิครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓) เลขที่ ๒๐ และเลขที่ ๖๑ หมู่ที่ ๖ ตำบลเวียงอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย โดยที่ดินตาม น.ส. ๓ เลขที่ ๒๐ ซื้อมาจากนายนรินทร์ แสนดี และที่ดินตาม น.ส. ๓ เลขที่ ๖๑ ซื้อมาจากนายหลี่ แสนดี เมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๓๒ ต่อมา เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๗ ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำขอออกโฉนดที่ดินต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามคำขอฉบับที่ ๕๔๘๔/๓๘๔/๔๗ และคำขอฉบับที่ ๕๔๘๕/๓๘๕/๔๗ รวม ๒ แปลง โดยใช้หลักฐาน น.ส. ๓ ทั้งสองฉบับดังกล่าวเป็นหลักฐานประกอบการยื่นคำขอ ต่อมา เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๔๘ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีคำสั่งสำนักงานที่ดิน จังหวัดเชียงราย สาขาเชียงของ ที่ ๒๒/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๘ ไม่ออกโฉนดที่ดินให้แก่ผู้ฟ้องคดี เนื่องจาก น.ส. ๓ เลขที่ ๒๐ และเลขที่ ๖๑ หมู่ที่ ๖ ตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ออกโดยอาศัยหลักฐานแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑) สำหรับที่ดินแปลงอื่น อันเป็นการออก น.ส.๓ โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วย จึงยื่นอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๔๘ ต่อมา เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๔๘ ผู้ฟ้องคดีได้รับแจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์ตามหนังสือ ที่ ชร ๐๐๑๙.๐๗/๔๗๐๕ ลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๔๘ จากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แจ้งว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑๐ มีคำสั่งยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ไม่ออกโฉนดที่ดินให้แก่ผู้ฟ้องคดีตามคำขอและคำสั่งยกอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑๐ ดังกล่าวเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากที่ดินตาม น.ส. ๓ ทั้งสองแปลงดังกล่าว นายนรินทร์และนายหลี่ เจ้าของเดิมได้ยื่นเรื่องขอให้นายอำเภอเชียงของรับรองการครอบครองและทำประโยชน์ โดยมีการพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ในที่ดินและได้มีการประกาศเพื่อให้บุคคลได้แจ้งคัดค้าน เมื่อประกาศครบกำหนดเวลาตามกฎหมาย แต่ไม่มีผู้ใดคัดค้านหรือโต้แย้งการขอออก น.ส.๓ ของนายนรินทร์และนายหลี่ทั้งสองฉบับดังกล่าว นายอำเภอเชียงของจึงได้ออก น.ส. ๓ เลขที่ ๒๐ และเลขที่ ๖๑ ให้แก่นายนรินทร์และนายหลี่ จึงถือว่าที่ดินทั้งสองแปลงได้มีการรับรองการทำประโยชน์จากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินแล้ว เมื่อผู้ฟ้องคดีซื้อที่ดินทั้งสองแปลงจากนายนรินทร์และนายหลี่ ก็ได้เข้าครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินต่อเนื่องด้วยความสงบเปิดเผย มีเจตนาเป็นเจ้าของ ติดต่อกันมาเกินกว่า ๑๐ ปี และเสียภาษีบำรุงท้องที่มาโดยตลอด ประกอบกับผู้ฟ้องคดีได้ที่ดินมาโดยสุจริต เสียค่าตอบแทน มีหลักฐานการได้มาเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้ฟ้องคดีจึงได้สิทธิครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินตาม น.ส. ๓ ทั้งสองแปลงโดยชอบด้วยกฎหมายตามนัยมาตรา ๑๓๖๗

มาตรา ๑๓๗๐ และมาตรา ๑๓๗๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ นอกจากนี้ น.ส. ๓ ทั้งสองฉบับดังกล่าวก็ยังมีได้ถูกเพิกถอนหรือมีการเพิกถอนนิติกรรมสัญญาซื้อขายที่ดิน ผู้ฟ้องคดีจึงมีสิทธินำ น.ส. ๓ มาใช้เป็นหลักฐานในการยื่นขอออกโฉนดที่ดินได้ ซึ่งตามมาตรา ๕๙ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน กำหนดว่า การออกโฉนดที่ดินที่มีเนื้อที่ เกินกว่าห้าสิบไร่ ต้องได้รับอนุมัติจากผู้ว่าราชการจังหวัด และกรณีของผู้ฟ้องคดีเป็นการ ยื่นคำขอออกโฉนดที่ดินซึ่งมีเนื้อที่เกินกว่าห้าสิบไร่ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กลับมิได้นำเรื่อง ของผู้ฟ้องคดีเสนอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนที่จะมีคำสั่ง ไม่ออกโฉนดที่ดิน จึงเป็นการออกคำสั่งโดยไม่มีอำนาจ อีกทั้งการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่ง แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ โดยคณะกรรมการได้วินิจฉัยว่า น.ส. ๓ ทั้งสองฉบับออกมา โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงเป็นการออกคำสั่งโดยไม่มีอำนาจและไม่ถูกต้องตามมาตรา ๖๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินกำหนดไว้ ดังนั้น คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ไม่ออกโฉนดที่ดิน ให้แก่ผู้ฟ้องคดี และความเห็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ถึง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ที่เห็นว่า ที่ดินอยู่ใน เขตป่าสงวนแห่งชาติ จึงไม่สามารถออกโฉนดที่ดินได้ รวมทั้งคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑๐ ที่ให้ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความ เดือดร้อนเสียหาย ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ดังนี้

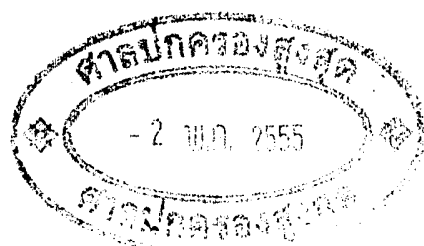
๑. เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ไม่ออกโฉนดที่ดินให้ผู้ฟ้องคดี
๒. เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑๐ ที่สั่งยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี
๓. สั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑๐ ออกโฉนดที่ดินตามหลักฐาน น.ส.๓ เลขที่ ๒๐ และเลขที่ ๖๑ หมู่ที่ ๖ ตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ให้แก่ผู้ฟ้องคดี ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องเฉพาะผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ถึง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ไว้พิจารณา เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ เนื่องจากเห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ถึง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ แม้จะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ดำเนินการสอบสวนรวบรวมหลักฐานแล้วสรุปความเห็นว่าเป็นที่ดิน ของผู้ฟ้องคดีอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ จึงไม่สามารถออกโฉนดที่ดินได้ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ก็มีได้มีอำนาจในการออกคำสั่งเกี่ยวกับการออกโฉนดที่ดินให้กับผู้ฟ้องคดี ความเห็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ จึงเป็นเพียงข้อเสนอเพื่อประกอบการพิจารณา ในการออกคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดังนั้น ความเดือดร้อนหรือเสียหายที่ผู้ฟ้องคดีได้รับ จึงมิได้เกิดจากการกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วย

จึงได้ยื่นคำร้อง...

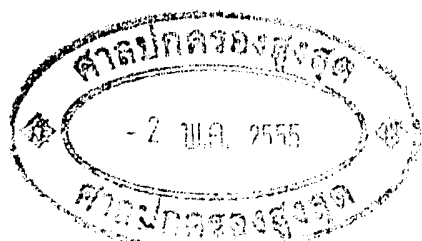
จึงได้ยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวตามคำร้องที่ ๖๖๗/๒๕๔๘ ต่อมา ศาลปกครองสูงสุด ได้มีคำสั่งที่ ๘๘๕/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๔๘ ยืนตามคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้การว่า เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๖ นายนรินทร์ แสนดีได้ยื่นคำขอ ออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓) เลขที่ ๒๐ หมู่ที่ ๖ ตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย เนื้อที่ ๔๐ ไร่ ๕๐ ตารางวา โดยอาศัยสำเนา ส.ค. ๑ จำนวน ๒ ฉบับ คือ ส.ค. ๑ เลขที่ ๑๒ หมู่ที่ ๖ ตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย เนื้อที่ ๖ ไร่ ๓ งาน ๕๐ ตารางวา ซึ่งมีนายจันปัญญา จันทะคาด เป็นผู้แจ้งการครอบครองและ ส.ค. ๑ เลขที่ ๒๐ หมู่ที่ ๖ ตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย เนื้อที่ ๗ ไร่ มีชื่อนายจันทะวง หงคำ เป็นผู้แจ้ง การครอบครอง และนายหลี่ แสนดีได้ยื่นคำขอออก น.ส. ๓ เลขที่ ๖๑ เนื้อที่ ๓๕ ไร่ ๑ งาน ๑๔ ตารางวา โดยอาศัยสำเนา ส.ค. ๑ เลขที่ ๖๑ หมู่ที่ ๖ ตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย เนื้อที่ ๑๐ ไร่ ๒ งาน ๖๐ ตารางวา มีชื่อนายบัน หงคำ เป็นผู้แจ้ง การครอบครอง ต่อมา เมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๓๒ นายนรินทร์และนายหลี่ได้ขายที่ดิน ตาม น.ส. ๓ เลขที่ ๒๐ และเลขที่ ๖๑ ดังกล่าวให้แก่ผู้ฟ้องคดี โดยจดทะเบียนต่อพนักงาน เจ้าหน้าทีและเมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๗ ผู้ฟ้องคดีได้นำที่ดินตาม น.ส. ๓ ทั้งสองแปลง มายื่นคำขอออกโฉนดที่ดินต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามคำขอฉบับที่ ๕๔๘๕/๓๘๕/๔๗ และฉบับที่ ๕๔๘๔/๓๘๔/๔๗ ลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๗ เมื่อฝ่ายรังวัดดำเนินการรังวัดเสร็จแล้ว จึงส่งให้ฝ่ายทะเบียนตรวจสอบหลักฐานเดิม ปรากฏว่า น.ส. ๓ เลขที่ ๒๐ หมู่ที่ ๖ ตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย เนื้อที่ ๔๐ ไร่ ซึ่งออกให้แก่นายนรินทร์ เมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๒๖ โดยอาศัยหลักฐาน ส.ค. ๑ เลขที่ ๑๒ และเลขที่ ๒๐ ปัจจุบันมีชื่อผู้ฟ้องคดี เป็นผู้ถือสิทธิครอบครอง น่าจะออกโดยมิชอบด้วยกฎหมายและเรื่องดังกล่าวอยู่ระหว่าง ตรวจสอบความถูกต้อง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงได้มีคำสั่งสำนักงานที่ดินจังหวัดเชียงราย สาขาเชียงของ ที่ ๗/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ การขอออกโฉนดที่ดินดังกล่าว ผลการตรวจสอบ ปรากฏว่า ที่ดินตาม น.ส. ๓ เลขที่ ๒๐ เป็นที่ดินคนละแปลงกับที่ดินตาม ส.ค. ๑ เลขที่ ๑๒ และเลขที่ ๒๐ และที่ดินตาม น.ส. ๓ เลขที่ ๖๑ เป็นที่ดินคนละแปลงกับที่ดินตาม ส.ค. ๑ เลขที่ ๖๑ คณะกรรมการดังกล่าว จึงเสนอความเห็นให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพิกถอน น.ส. ๓ เนื่องจากออกโดยอาศัย ส.ค. ๑ สำหรับที่ดินแปลงอื่นอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๕๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พิจารณาเรื่องขอออกโฉนดที่ดินตามคำขอของผู้ฟ้องคดีแล้ว จึงมีคำสั่งสำนักงานที่ดิน

/จังหวัดเชียงราย...

จังหวัดเชียงราย สาขาเชียงของ ที่ ๒๒/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๘ ไม่ออกโฉนดที่ดินให้แก่ผู้ฟ้องคดี เนื่องจาก ส.ค.๑ เลขที่ ๒๐ และเลขที่ ๖๑ หมู่ที่ ๖ ตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ออกให้โดยอาศัยหลักฐาน ส.ค.๑ สำหรับที่ดินแปลงอื่นอันเป็นการออก น.ส.๓ โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พิจารณาคำอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีแล้วไม่เห็นชอบด้วย จึงส่งคำอุทธรณ์ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑๐ ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาพิจารณา เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑๐ ได้พิจารณาแล้วเห็นด้วยกับคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ไม่ออกโฉนดที่ดินให้แก่ผู้ฟ้องคดี จึงสั่งยกอุทธรณ์ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างว่า นายรินทร์และนายหลี่ได้ขออนุญาต น.ส.๓ ต่อนายอำเภอเชียงของ ซึ่งได้มีการตรวจสอบได้สวนและประกาศให้มีการไต่แย่งคัดค้านแล้ว จึงออก น.ส.๓ เลขที่ ๒๐ ให้นายรินทร์และออก น.ส.๓ เลขที่ ๖๑ ให้นายหลี่ ต่อมา ผู้ฟ้องคดีได้เข้าครอบครองและทำประโยชน์ต่อเนื่องมาโดยตลอด รวมทั้งได้เสียภาษีบำรุงท้องที่ด้วยนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เห็นว่า การออก น.ส.๓ ดังกล่าวแม้จะได้ปฏิบัติตามขั้นตอนตามกฎหมายแล้ว แต่หากหลักฐานที่ดินเดิมคือ ส.ค.๑ ไม่ใช่หลักฐานประจำที่ดินแปลงที่ขออนุญาต น.ส.๓ ย่อมเป็นการออก น.ส.๓ โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากฝ่าฝืนมาตรา ๕๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน แม้ว่าผู้ฟ้องคดีจะเป็นผู้มีสิทธิครอบครองในที่ดิน ก็ไม่ทำให้ น.ส.๓ ที่ออกโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายถูกต้องขึ้นมาได้ สำหรับการขออนุญาตโฉนดที่ดินตามมาตรา ๕๙ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน นั้น เป็นกรณีการขออนุญาตโฉนดที่ดินที่ไม่มีหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดินและมีได้แจ้งการครอบครองไว้ หากมีเนื้อที่เกินกว่าห้าสิบไร่ ต้องได้รับอนุมัติจากผู้ว่าราชการจังหวัด แต่กรณีของผู้ฟ้องคดีเป็นการขออนุญาตโฉนดที่ดินโดยมีหลักฐานที่ดินเดิมคือ น.ส.๓ จึงเป็นกรณีตามมาตรา ๕๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งไม่ต้องได้รับอนุมัติจากผู้ว่าราชการจังหวัด นอกจากนี้ ที่ดินบริเวณตามหลักฐาน น.ส.๓ เลขที่ ๒๐ และเลขที่ ๖๑ หมู่ที่ ๖ ตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย เดิมอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ “ป่าแม่โขงฝั่งขวา” ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓๐๙ (พ.ศ.๒๕๑๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๐๗ ต่อมา เมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๓๗ ได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลริมโขง ตำบลเวียง และตำบลสถาน อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.๒๕๓๗ ที่ดินทั้งสองแปลงของผู้ฟ้องคดีจึงอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.) และไม่สามารถออกโฉนดที่ดินได้ แม้ว่าผู้ฟ้องคดีจะกล่าวอ้างว่าได้ที่ดินตาม น.ส.๓ เลขที่ ๒๐ และเลขที่ ๖๑ ทั้งสองแปลงดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีได้จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดินถูกต้องตามระเบียบขั้นตอนของกฎหมายแล้วก็ตาม

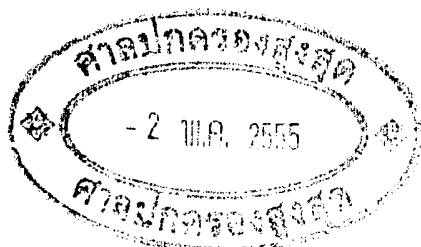

/ก็ไม่ได้ทำ...

ก็ไม่ได้ทำให้การออกเอกสารสิทธิตาม น.ส. ๓ ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายดังกล่าวถูกต้องไปด้วย ประกอบกับในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมได้มีการบันทึกแจ้งกรณีให้รับทราบถึงกรณี ที่อาจจะมีการเพิกถอน น.ส. ๓ เนื่องจากออกให้โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายไว้ด้วยแล้ว นอกจากนี้ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่ง ที่ ๒๒/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๘ ไม่ออกโฉนดที่ดินให้แก่ผู้ฟ้องคดี ก็มีใช่เป็นคำสั่งให้เพิกถอนหรือแก้ไขโฉนดที่ดินหรือ หนังสือรับรองการทำประโยชน์ตามมาตรา ๖๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินแต่อย่างใด คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ไม่ออกโฉนดที่ดินให้แก่ผู้ฟ้องคดีและคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑๐ ที่ยกอุทธรณ์ จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว

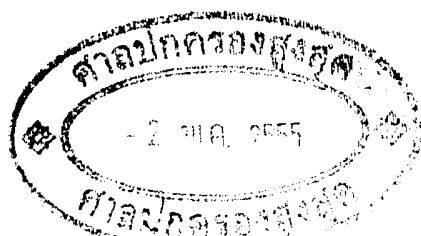
ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑๐ ให้การทำนองเดียวกันกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยเห็นว่า คำสั่งไม่ออกโฉนดที่ดินให้กับผู้ฟ้องคดีของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑๐ ที่ให้ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว อีกทั้ง มิได้กระทำการหรือละเว้น การกระทำอันเป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหายแต่อย่างใด

ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อคดีนี้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งปฏิเสธ การออกโฉนดที่ดินให้ผู้ฟ้องคดี โดยอ้างว่าหลักฐาน น.ส.๓ ที่ผู้ฟ้องคดีนำมาขอออกโฉนดที่ดินออก โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะใช้หลักฐาน ส.ค. ๑ ต่างแปลงกัน จึงมีประเด็นที่จะต้อง วินิจฉัยก่อนว่า ที่ดินตาม น.ส.๓ เลขที่ ๒๐ กับที่ดินตาม ส.ค.๑ เลขที่ ๑๒ และเลขที่ ๒๐ รวมทั้งที่ดินตาม น.ส.๓ เลขที่ ๖๑ กับที่ดินตาม ส.ค.๑ เลขที่ ๖๑ เป็นที่ดินแปลงเดียวกัน หรือไม่ เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังเป็นที่ยุติแล้วว่า ในการออก น.ส.๓ เลขที่ ๒๐ และเลขที่ ๖๑ นายรินทร์ แสนดีและนายหลี่ แสนดีเป็นผู้ยื่นคำขอรังวัดเพื่อก่อ น.ส. ๓ เมื่อปี พ.ศ.๒๕๒๖ มีหลักฐานประกอบคำขอคือ ส.ค. ๑ เลขที่ ๑๒ เลขที่ ๒๐ และเลขที่ ๖๑ โดยที่ ส.ค. ๑ เลขที่ ๑๒ มีชื่อนายจันปัญญา จันทะคาด เป็นผู้แจ้งการครอบครอง เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๘ ส.ค. ๑ เลขที่ ๒๐ มีชื่อนายจันทะวง หงคำ เป็นผู้แจ้งการครอบครอง เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๘ และ ส.ค. ๑ เลขที่ ๖๑ มีชื่อนายบัน หงคำ เป็นผู้แจ้งครอบครอง แต่ในการยื่นคำขอออก น.ส. ๓ ทั้งสองแปลงดังกล่าว นายรินทร์และนายหลี่ได้นำสำเนา ส.ค. ๑ มาใช้เป็นหลักฐานประกอบคำขอ โดยอ้างว่า ส.ค. ๑ ฉบับเจ้าของที่ดินสูญหาย ในการนำชี้แนวเขตที่ดินเพื่อก่อ น.ส. ๓ เลขที่ ๒๐ นายรินทร์แจ้งว่าได้ครอบครองและทำประโยชน์ต่อเนื่องมาจากนายปัญญา จันทะคาด ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๐ และได้นำชี้แนวเขตที่ดินด้านทิศเหนือยาว ๖๕ วา มีแนวเขตที่ดินข้างเคียง จดสวนนายใหม่ภู จันทะคาด ด้านทิศใต้ยาว ๑๒๒ วา จดสวนจำสืบเอก ยอดชาย กรเพชร

/ด้านทิศตะวันออก...

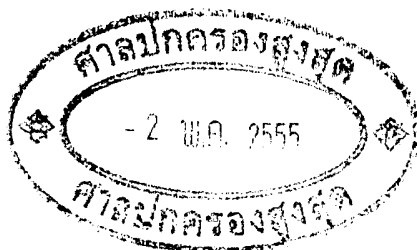
ด้านทิศตะวันออกยาว ๑๘๐ วา จดสวนนายหลี่ แสนดี และด้านทิศตะวันตกยาว ๑๘๙ วา จดทางสาธารณประโยชน์ คำนวณเนื้อที่ได้ ๔๐ ไร่ ๕๐ ตารางวา ซึ่งเมื่อได้เทียบกับ รายละเอียดที่ปรากฏใน ส.ค. ๑ จะเห็นได้ว่า มีความแตกต่างกันทั้งเนื้อที่และเขตติดต่อ กล่าวคือ ตาม ส.ค. ๑ เลขที่ ๑๒ ระบุที่ดินด้านทิศเหนือและทิศใต้ยาว ๒ เส้น ๑๐ วา ทิศตะวันออก และทิศตะวันตกยาว ๒ เส้น ๑๕ วา รวมเนื้อที่ทั้งแปลงได้ ๖ ไร่ ๓ งาน ๕๐ ตารางวา ที่ดิน ข้างเคียงด้านทิศเหนือจดที่ดินนายจัน ทิศใต้จดที่ดินนายเสาร์ ทิศตะวันออกจดห้วยเม็ง ทิศตะวันตกจดภูเขา ส่วน ส.ค. ๑ เลขที่ ๒๐ ระบุระยะด้านทิศเหนือและทิศใต้ยาว ๒ เส้น ทิศตะวันออกและทิศตะวันตกยาว ๓ เส้น ๑๐ วา รวมเนื้อที่ทั้งแปลงได้ ๗ ไร่ ระบุที่ดิน ข้างเคียงด้านทิศเหนือจดที่ดินภูเขา ทิศใต้จดที่ดินนายจัน ทิศตะวันออกจดห้วยเม็ง และทิศตะวันตก จดที่ดินนายจันตะปัญญา จึงเห็นได้ว่าที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีนำชี้รังวัดเพื่อก่อโฉนดที่ดิน นอกจาก ระยะแต่ละด้านจะไม่ตรงกับ ส.ค. ๑ แล้ว เนื้อที่ก็ยังแตกต่างกันมากและไม่ปรากฏว่ามีห้วยเม็ง ในบริเวณดังกล่าว ประกอบกับการตรวจสอบของคณะกรรมการตามที่ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งสำนักงานที่ดินจังหวัดเชียงราย สาขาเชียงราย ของ ที่ ๗/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ แต่งตั้ง ซึ่งดำเนินการสอบสวนแล้ว ได้ความว่า ที่ดินตาม ส.ค. ๑ เลขที่ ๑๒ ปัจจุบันมี นายสิทธิศักดิ์ จันตะคาด บุตรของนายเจริญ ครอบครองอยู่ และ ส.ค. ๑ เลขที่ ๒๐ ก็มีนายแพง หงษ์คำ หลานชายของนายจันทอง หงษ์คำ เป็นผู้ครอบครองทำประโยชน์ต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ไม่เคยนำไปออกเอกสารสิทธิหรือจำหน่ายจ่ายโอนให้แก่บุคคลใด สำหรับการนำชี้เขตที่ดิน เพื่อก่อ น.ส. ๓ เลขที่ ๖๑ นายหลี่ นำชี้เขตที่ดินด้านทิศเหนือยาว ๖๒ วา มีแนวเขตที่ดิน ข้างเคียงจดสวนนายใหม่ภู จันตะคาด ทิศใต้ยาว ๑๒๒ วา จดสวนจำสิบเอก ยอดชาย กรเพชร ทิศตะวันออกยาว ๑๗๖ วา จดทางสาธารณประโยชน์ และทิศตะวันตกยาว ๑๘๐ วา จดสวน นายรินทร์ แสนดี คำนวณเนื้อที่ได้ ๓๕ ไร่ ๑ งาน ๑๔ ตารางวา ซึ่งเมื่อเทียบกับหลักฐาน ส.ค. ๑ เลขที่ ๖๑ ระยะที่ดินแต่ละด้านจะต่างกัน กล่าวคือ ตาม ส.ค. ๑ เลขที่ ๖๑ ระบุระยะด้านทิศเหนือ และทิศใต้ยาว ๓ เส้น ทิศตะวันออกและทิศตะวันตกยาว ๓ เส้น ๑๑ วา รวมเนื้อที่เพียง ๑๐ ไร่ ๒ งาน ๖๐ ตารางวา อีกทั้ง ที่ดินข้างเคียงก็แตกต่างกัน โดยที่ดินด้านทิศเหนือจดที่ดินนายเสาร์ ทิศใต้จดที่ดินนายวิรุราช ทิศตะวันตกจดภูเขา และด้านทิศตะวันออกซึ่งจดห้วยเม็ง แต่ที่ดิน ที่ผู้ฟ้องคดีนำชี้เพื่อก่อโฉนดที่ดิน ไม่ปรากฏว่ามีห้วยเม็งในบริเวณดังกล่าว คณะกรรมการ ยังได้ตรวจสอบตำแหน่งที่ดินจากระวางแผนที่หมายเลข ๕๐๔๙/๔๔๔๒ แล้ว ปรากฏว่า ตำแหน่งที่ดินตาม น.ส. ๓ เลขที่ ๒๐ และเลขที่ ๖๑ ของผู้ฟ้องคดีกับตำแหน่งที่ดินตาม ส.ค. ๑

/เลขที่ ๑๒...

เลขที่ ๑๒ เลขที่ ๒๐ และเลขที่ ๖๑ ก็อยู่ในตำแหน่งที่แตกต่างกัน จากข้อเท็จจริงดังกล่าว จึงฟังได้ว่าที่ดินตาม น.ส. ๓ เลขที่ ๒๐ และเลขที่ ๖๑ กับที่ดินตาม ส.ค. ๑ เลขที่ ๑๒ เลขที่ ๒๐ และเลขที่ ๖๑ เป็นที่ดินต่างแปลงกัน

ประเด็นที่จะต้องพิจารณาต่อไปคือ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ปฏิเสธการออก โฉนดที่ดินให้กับผู้ฟ้องคดี เป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ซึ่งผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างว่า ได้รับโอนที่ดินตาม น.ส. ๓ เลขที่ ๒๐ และเลขที่ ๖๑ มาโดยสุจริตและได้ยึดถือครอบครองที่ดิน มีเจตนาเพื่อตน จึงได้สิทธิโดยชอบตามมาตรา ๑๓๖๗ มาตรา ๑๓๗๐ และมาตรา ๑๓๗๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เห็นว่า บทบัญญัติตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ดังกล่าว เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการรับรองสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลทั่วไป ซึ่งก็ได้เป็นข้อสันนิษฐานเด็ดขาด กล่าวคือ ในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดขั้นตอน หรือระเบียบการได้สิทธิในทรัพย์สินไว้โดยเฉพาะ การที่จะได้สิทธิในทรัพย์สินดังกล่าว ก็ต้องเป็นการได้สิทธิโดยชอบด้วยขั้นตอนและระเบียบที่กฎหมายนั้น ๆ กำหนด ทรัพย์สินที่พิพาทในคดีนี้คือที่ดิน ซึ่งเมื่อประกาศใช้ประมวลกฎหมายที่ดินแล้ว ที่ดินซึ่งมิได้ ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของบุคคลหนึ่งบุคคลใด ให้ถือว่าเป็นของรัฐตามบทบัญญัติในมาตรา ๓ ส่วนบุคคลที่ได้ครอบครองและทำประโยชน์ที่ดินก่อนการใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน แต่ไม่มี หนังสือแสดงกรรมสิทธิ์ ก็ต้องแจ้งการครอบครองต่อนายอำเภอท้องที่ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ตามบทบัญญัติในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ที่ดินตาม น.ส. ๓ เลขที่ ๒๐ และเลขที่ ๖๑ ออกโดยใช้หนังสือแจ้ง การครอบครองของที่ดินแปลงอื่น จึงต้องฟังว่าที่ดินดังกล่าวมิได้มีการแจ้งครอบครองมาก่อน ผู้ครอบครองจึงไม่อาจขอออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์หรือโฉนดที่ดินเป็นการเฉพาะราย ตามมาตรา ๕๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินได้ เพราะไม่มีหลักฐานแสดงสิทธิโดยชอบ นอกจากนี้ข้อเท็จจริงยังปรากฏว่า ในขณะที่นายนิรินทร์ แสนดีและนายหลี่ แสนดีขอออก หนังสือรับรองการทำประโยชน์ในปี พ.ศ. ๒๕๒๖ บริเวณพื้นที่ดังกล่าวเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติ ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓๐๙ (พ.ศ. ๒๕๑๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ที่ดินดังกล่าวจึงเป็นที่ดินของรัฐ ซึ่งตามมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ห้ามมิให้บุคคลใดเข้ายึดถือ ครอบครองและทำประโยชน์ ที่ดินทั้งสองแปลงจึงไม่สามารถออกเอกสารสิทธิได้ น.ส. ๓ เลขที่ ๒๐ และเลขที่ ๖๑ จึงออกโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งอธิบดีกรมที่ดินมีอำนาจ

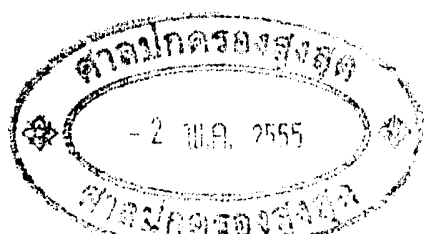

/ที่จะเพิกถอน...

ที่จะเพิกถอนได้ตามมาตรา ๖๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน เมื่อนายนรินทร์และนายหลิ ไม่มีสิทธิครอบครองที่ดินดังกล่าวโดยชอบด้วยกฎหมายก็ย่อมมีผลให้ผู้ฟ้องคดีไม่อาจ อ้างสิทธิครอบครองได้เช่นกัน แม้จะได้รับโอนที่ดินมาโดยสุจริตและเสียค่าตอบแทน ทั้งนี้ เป็นไปตามหลักกฎหมายทั่วไปที่ว่าผู้รับโอนไม่มีสิทธิกว่าผู้โอน เนื่องจากที่ดินที่ผู้ฟ้องคดี ครอบครองต่อจากนายนรินทร์และนายหลิ เป็นที่ดินที่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ จึงเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามมาตรา ๑๓๐๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังนั้น แม้ผู้ฟ้องคดีจะครอบครองเป็นเวลานานเพียงใด ก็ไม่อาจมีสิทธิในที่ดินดังกล่าว ทั้งนี้ เป็นไปตามบทบัญญัติในมาตรา ๑๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เมื่อผู้ฟ้องคดี ขออนุญาตที่ดินเป็นการเฉพาะรายตามมาตรา ๕๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งต้อง แบนหลักฐานแสดงสิทธิในที่ดินตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความ ในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๗ แต่หลักฐานที่ผู้ฟ้องคดียื่น ประกอบคำขอคือ น.ส. ๓ เลขที่ ๒๐ และน.ส. ๓ เลขที่ ๖๑ ออกโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พิจารณาแล้วมีคำสั่งไม่ออกโฉนดที่ดินให้แก่ผู้ฟ้องคดี จึงเป็นการกระทำ โดยชอบด้วยกฎหมาย และคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑๐ ที่เห็นชอบด้วยกับ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และมีคำสั่งยกอุทธรณ์ ก็เป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายแล้วเช่นกัน

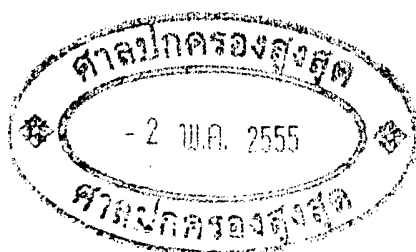
ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง

ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า คำวินิจฉัยของศาลปกครองชั้นต้นยังคลาดเคลื่อน ต่อข้อกฎหมายและข้อเท็จจริง เนื่องจากตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๖๗ บัญญัติว่า บุคคลใดยึดถือทรัพย์สินโดยเจตนาจะยึดถือเพื่อตน ท่านว่าบุคคลนั้น ได้ซึ่งสิทธิครอบครอง มาตรา ๑๓๗๐ บัญญัติว่า ผู้ครอบครองนั้น ท่านให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า ครอบครองโดยสุจริต โดยความสงบและโดยเปิดเผย และมาตรา ๑๓๗๓ บัญญัติว่า ถ้าทรัพย์สินเป็นอสังหาริมทรัพย์ที่ได้จดไว้ในทะเบียนที่ดิน ท่านให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า บุคคลผู้มีชื่อในทะเบียนเป็นผู้มีสิทธิครอบครอง ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่ยืนยันสิทธิของผู้ฟ้องคดี ว่าเป็นผู้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินตาม น.ส. ๓ เลขที่ ๒๐ และเลขที่ ๖๑ ที่ดินตั้งอยู่ที่ ตำบลเวียง หมู่ที่ ๖ อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ตามที่ผู้ฟ้องคดีนำมายื่นขออนุญาตที่ดิน ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งนายอำเภอเชียงของได้รับรองสิทธิครอบครองและรับรองการทำ ประโยชน์ในที่ดินแล้ว ดังนั้น น.ส. ๓ ทั้งสองฉบับดังกล่าว จึงถือเป็นหลักฐานในการรับรอง สิทธิการครอบครองและการทำประโยชน์ของผู้ฟ้องคดีโดยชอบด้วยกฎหมาย ประกอบกับ

/ผู้ฟ้องคดี...

ผู้ฟ้องคดีได้เสียภาษีบำรุงท้องที่ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาโดยตลอดและผู้ฟ้องคดีได้ครอบครองที่ดินตาม น.ส. ๓ เลขที่ ๒๐ และเลขที่ ๖๑ ตำบลเวียง หมู่ที่ ๖ อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย มาก่อนที่รัฐจะมีประกาศกำหนดให้เป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติ ดังนั้น เมื่อผู้ฟ้องคดีนำ น.ส. ๓ ทั้งสองฉบับดังกล่าว มาใช้เป็นหลักฐานในการขออนุญาตออกโฉนดที่ดินเป็นการเฉพาะราย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ก็ควรออกโฉนดที่ดินให้แก่ผู้ฟ้องคดี รวมทั้งการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งที่ ๒๒/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๔ ปฏิเสธการออกโฉนดที่ดินให้แก่ผู้ฟ้องคดีตามคำขอนั้นยังเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยมาตรา ๕๙ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งกำหนดว่าการออกโฉนดที่ดินเกิน ๕๐ ไร่ จะต้องได้รับอนุมัติจากผู้ว่าราชการจังหวัด กรณีของผู้ฟ้องคดีเป็นการขออนุญาตออกโฉนดที่ดินเกิน ๕๐ ไร่ จึงต้องให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงรายพิจารณาอนุมัติก่อน แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กลับมีคำสั่งปฏิเสธการออกโฉนดที่ดินตามที่ผู้ฟ้องคดีร้องขอโดยที่ไม่ได้เสนอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงรายพิจารณาอนุมัติก่อน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงไม่มีอำนาจที่จะออกโฉนดที่ดินหรือมีคำสั่งไม่ออกโฉนดที่ดิน นอกจากนี้ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการออกโฉนดที่ดิน ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวได้พิจารณาว่า น.ส. ๓ ทั้งสองฉบับของผู้ฟ้องคดีออกโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งกำหนดให้เป็นอำนาจของอธิบดีกรมที่ดินหรือรองอธิบดีซึ่งอธิบดีมอบหมาย ทำให้การดำเนินการสอบสวนของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กระทำโดยไม่มีอำนาจ ดังนั้น การที่ศาลปกครองชั้นต้นวินิจฉัยว่าที่ดินตาม น.ส. ๓ ทั้งสองฉบับของผู้ฟ้องคดีมิได้แจ้งการครอบครองจึงไม่สามารถขอออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์หรือโฉนดที่ดินเป็นการเฉพาะรายตามมาตรา ๕๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินได้นั้น จึงเป็นการขัดต่อพยานหลักฐานเนื่องจาก น.ส.๓ ทั้งสองฉบับของผู้ฟ้องคดีเจ้าของที่ดินเดิมได้แจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ทราบการครอบครองและได้รับรองการทำประโยชน์แล้ว อีกทั้ง ยังได้ชำระภาษีบำรุงท้องที่มาโดยตลอด เมื่อยังไม่มีมีการเพิกถอน จึงมีผลทำให้ผู้ฟ้องคดียังคงมีสิทธิครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย เมื่อผู้ฟ้องคดีนำมาขออนุญาตออกโฉนดที่ดินเฉพาะราย พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องพิจารณาออกโฉนดที่ดินให้ผู้ฟ้องคดี ดังนั้น การกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ไม่ออกโฉนดที่ดินให้ผู้ฟ้องคดีตามคำขอและการกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ถึง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๙ ที่รวบรวมหลักฐานแล้วสรุปความเห็นว่าเป็นที่ดินของผู้ฟ้องคดีอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ จึงไม่สามารถออกโฉนดที่ดินได้และคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑๐ ที่ให้ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีจึงเป็นการกระทำโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

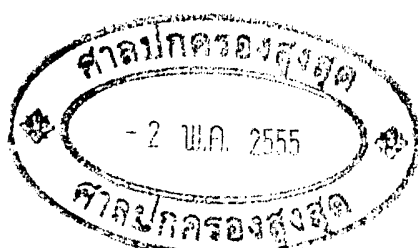

/ขอให้ศาล...

ขอให้ศาลปกครองสูงสุดกลับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น โดยสั่งให้
ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองร่วมกันดำเนินการออกโฉนดที่ดินให้แก่ผู้ฟ้องคดี

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มิได้ยื่นคำแก้อุทธรณ์ต่อศาล

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑๐ แก้อุทธรณ์ว่า หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓)
เลขที่ ๒๐ และเลขที่ ๖๑ ของผู้ฟ้องคดีออกโดยอาศัยหลักฐาน ส.ค. ๑ ของที่ดินแปลงอื่น
ซึ่งเป็นที่ดินคนละแปลงกับหลักฐาน น.ส. ๓ ดังกล่าว จึงเป็นหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดิน
ที่ออกไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและตกเป็นโมฆะตามนัยมาตรา ๑๕๐ แห่งประมวล
กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เมื่อหนังสือรับรองการทำประโยชน์เป็นโมฆะ ที่ดินแปลงที่
ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าครอบครองทำประโยชน์ย่อมเป็นการครอบครองที่ดินรกร้างว่างเปล่า
ซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามนัยมาตรา ๑๓๐๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
และเมื่อ น.ส. ๓ ทั้งสองฉบับออกเมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๒๖ ซึ่งหลังจากกฎกระทรวง
ฉบับที่ ๓๐๙ (พ.ศ. ๒๕๑๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗
มีผลใช้บังคับ ที่ดินตาม น.ส. ๓ ทั้งสองฉบับดังกล่าว จึงเป็นที่ดินของรัฐซึ่งผู้ใดจะยึดถือเป็น
ของตนหาได้ไม่ ทั้งนี้ ตามนัยมาตรา ๑๓๐๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังนั้น
การเข้าครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินตาม น.ส. ๓ ทั้งสองฉบับดังกล่าวของผู้ฟ้องคดี
จึงเป็นการครอบครองหลังจากที่ดินตกเป็นของรัฐและภายหลังประมวลกฎหมายที่ดิน
มีผลใช้บังคับ สำหรับการชำระภาษีบำรุงท้องที่นั้น เป็นเพียงการชำระภาษีเนื่องจากครอบครองที่ดิน
ตามนัยมาตรา ๖ และมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ เท่านั้น
ไม่ได้เป็นการรับรองสิทธิในที่ดินของผู้ฟ้องคดีและมิได้เป็นหลักฐานที่สามารถนำมาใช้
เป็นหลักฐานในการขออนุญาตที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินได้ สำหรับกรณีการขออนุญาต
โฉนดที่ดินตามมาตรา ๕๙ และมาตรา ๕๙ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน นั้น เป็นกรณี
ที่แตกต่างกัน กล่าวคือ การขออนุญาตที่ดินตามมาตรา ๕๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน
ต้องมีหลักฐานหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินเดิม เช่น น.ส. ๓ ส.ค. ๑ หรือใบจอง เมื่อที่ดิน
ของผู้ฟ้องคดีตาม น.ส. ๓ เลขที่ ๒๐ และเลขที่ ๖๑ ซึ่งเป็นหลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดิน
เป็นโมฆะ ผู้ฟ้องคดีย่อมไม่อาจนำมาเป็นหลักฐานในการยื่นคำขออนุญาตที่ดินได้
ส่วนการขออนุญาตที่ดินตามมาตรา ๕๙ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน นั้น แม้จะเป็น
การขออนุญาตที่ดินเฉพาะรายในที่ดินที่ไม่มีหนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดิน
แต่ผู้ขออนุญาตที่ดินจะต้องครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินอยู่ก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดิน

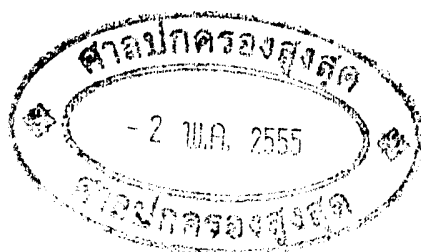

/มีผลใช้บังคับ...

มีผลใช้บังคับ (ครอบครองก่อนปี พ.ศ. ๒๔๙๗) และจะต้องแจ้งความประสงค์ที่จะได้สิทธิในที่ดินนั้นตามนัยมาตรา ๒๗ ตีร แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน จึงจะขออนุญาตออกโฉนดที่ดินตามนัยมาตรา ๕๙ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินได้ แต่เนื่องจากที่ดินดังกล่าว ปัจจุบันได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน และผู้ฟ้องคดีไม่ได้ครอบครองที่ดินมาก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินมีผลใช้บังคับและไม่ได้แจ้งความประสงค์ตามมาตรา ๒๗ ตีร แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ย่อมไม่อาจขออนุญาตออกโฉนดที่ดินตามนัยมาตรา ๕๙ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินได้ จึงไม่ต้องนำเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงรายพิจารณาในกรณีเนื้อที่เกินห้าสิบไร่แต่ประการใด การปฏิเสธไม่ออกโฉนดที่ดินให้ผู้ฟ้องคดีของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นการออกคำสั่งกรณีผู้ฟ้องคดีขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกโฉนดที่ดินมิใช่การออกคำสั่งเพิกถอน น.ส. ๓ และการออกคำสั่งดังกล่าว สืบเนื่องจากหลักฐาน น.ส. ๓ ของผู้ฟ้องคดีเป็นหลักฐานที่ออกโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงไม่สามารถนำมาเป็นหลักฐานในการขออนุญาตออกโฉนดที่ดินเฉพาะรายได้ อีกทั้ง การครอบครองที่ดินของผู้ฟ้องคดีเป็นการครอบครองที่ดินโดยไม่มีหลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดินและเป็นการครอบครองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากได้ครอบครองภายหลังที่ที่ดินบริเวณดังกล่าวได้ประกาศเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติแล้ว ซึ่งต่อมาได้ประกาศเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ดังนั้น คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงเป็นคำสั่งที่ออกโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นผู้ที่มีคำสั่งรับคำขออนุญาตออกโฉนดที่ดินของผู้ฟ้องคดี จึงสามารถเพิกถอนคำสั่งได้ตามนัยมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ส่วนการพิจารณาคำอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีเมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑๐ พิจารณาแล้วเห็นด้วยกับคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมีคำสั่งยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี ดังนั้น คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ปฏิเสธการออกโฉนดที่ดินตามคำขอของผู้ฟ้องคดีและคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑๐ ที่ให้ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีจึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว

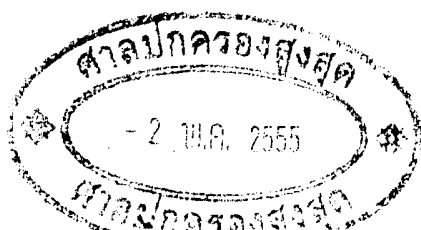
ศาลปกครองสูงสุดออกนั่งพิจารณาคดี โดยได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวนและคำชี้แจงด้วยวาจาประกอบคำแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดี

ศาลปกครองสูงสุดได้ตรวจพิจารณาเอกสารทั้งหมดในสำนวนคดี กฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องประกอบแล้ว

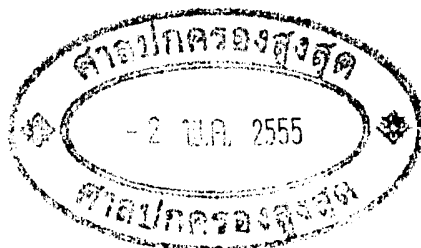
/ข้อเท็จจริง...

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ฟ้องคดีมีหลักฐานที่แสดงว่าเป็นผู้มีสิทธิครอบครอง และทำประโยชน์ในที่ดินตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓) เลขที่ ๒๐ เนื้อที่ ๔๐ ไร่ ๕๐ ตารางวา และที่ดินตาม น.ส.๓ เลขที่ ๖๑ เนื้อที่ ๓๕ ไร่ ๑ งาน ๑๔ ตารางวา โดยที่ดินทั้งสองแปลงตั้งอยู่ที่หมู่ที่ ๖ ตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ซึ่งเดิมที่ดินทั้งสองแปลงดังกล่าวนายนรินทร์ แสนดีเป็นผู้ยื่นคำขอรับรองการทำประโยชน์ ต่อนายอำเภอเชียงของ โดยนำเสนอแบบแจ้งครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑) เป็นหลักฐาน ประกอบคำขอ ๒ ฉบับ คือ สำเนา ส.ค. ๑ เลขที่ ๑๒ หมู่ที่ ๖ ตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย เนื้อที่ ๖ ไร่ ๓ งาน ๕๐ ตารางวา มีชื่อนายจันปัญญา จันทะคาด เป็นผู้แจ้งการครอบครองเมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๘ และสำเนา ส.ค. ๑ เลขที่ ๒๐ หมู่ที่ ๖ ตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย เนื้อที่ ๗ ไร่ มีชื่อนายจันทะวง หงคำ เป็นผู้แจ้งการครอบครอง เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๘ ส่วนการขออนุญาต น.ส. ๓ เลขที่ ๖๑ นั้น นายหลี่ แสนดีเป็นผู้ยื่นคำขอ โดยใช้สำเนา ส.ค. ๑ เลขที่ ๖๑ หมู่ที่ ๖ ตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย เนื้อที่ ๑๐ ไร่ ๒ งาน ๖๐ ตารางวา มีชื่อนายปัน หงคำ เป็นผู้แจ้งการครอบครองเมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๘ เป็นหลักฐานประกอบคำขอ ซึ่งนายนรินทร์และนายหลี่ได้อ้างเหตุที่ต้องอาศัยสำเนา ส.ค. ๑ มาเป็นหลักฐานประกอบการยื่นคำขอให้ออก น.ส.๓ เนื่องจาก ส.ค. ๑ ฉบับเจ้าของที่ดินสูญหาย ต่อมาเจ้าหน้าที่ได้ทำการพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ ปรากฏว่าที่ดินตาม น.ส.๓ เลขที่ ๒๐ มีที่ดินข้างเคียงด้านทิศเหนือจดสวนนายใหม่กู่ จันทะคาด ยาว ๖๕ วา ทิศใต้จดสวนจำสืบเอก ยอดชาย กรเพชร ยาว ๑๒๒ วา ทิศตะวันออกจดสวนนายหลี่ แสนดี ยาว ๑๘๐ วา และทิศตะวันตกจดทางสาธารณประโยชน์ ยาว ๑๘๙ วา คำนวณเนื้อที่ได้ ๔๐ ไร่ ส่วน น.ส. ๓ เลขที่ ๖๑ ที่ดินข้างเคียงด้านทิศเหนือจดสวนนายใหม่กู่ จันทะคาด ยาว ๖๒ วา ทิศใต้จดสวนจำสืบเอก ยอดชาย กรเพชร ยาว ๑๒๒ วา ทิศตะวันออกจดทางสาธารณประโยชน์ ยาว ๑๗๖ วา ทิศตะวันตกจดสวนนายนรินทร์ แสนดี ยาว ๑๘๐ วา คำนวณเนื้อที่ได้ ๓๕ ไร่ ๑ งาน ๑๔ ตารางวา เมื่อประกาศจนครบกำหนดเวลาได้แย่งคัดค้านแล้ว แต่ไม่มีผู้ใดได้แย่งคัดค้าน จึงได้ออก น.ส. ๓ เลขที่ ๒๐ และ น.ส. ๓ เลขที่ ๖๑ ให้กับบุคคลทั้งสอง เมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ต่อมา วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๔๖ นายนรินทร์และนายหลี่ ได้จดทะเบียนขายที่ดินตาม น.ส. ๓ เลขที่ ๒๐ และเลขที่ ๖๑ ทั้งสองแปลงให้แก่ผู้ฟ้องคดี และเมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๗ ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำขออนุญาตหนังสือรับรองการทำประโยชน์ หรือโฉนดที่ดินฉบับที่ ๕๔๘๔/๓๘๔/๔๗ และฉบับที่ ๕๔๘๕/๓๘๕/๔๗ ลงวันที่ ๒๕

/สิงหาคม ๒๕๔๗...

สิงหาคม ๒๕๔๗ ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ขอให้รื้อวัดที่ดินทั้งสองแปลงเพื่อออกโฉนดที่ดิน ในการดำเนินการตามคำขอของผู้ฟ้องคดีดังกล่าว เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตรวจสอบหลักฐานเดิมของที่ดินตาม น.ส. ๓ ดังกล่าวแล้ว พบว่าเจ้าหน้าที่ป่าไม้อำเภอเชียงของเคยมีหนังสือ ขอให้ตรวจสอบความถูกต้องของที่ดินตาม น.ส. ๓ เลขที่ ๒๐ หมู่ที่ ๖ ตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย และเรื่องอยู่ระหว่างดำเนินการ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมีคำสั่งสำนักงานที่ดิน จังหวัดเชียงราย สาขาเชียงของ ที่ ๗/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ แต่งตั้งคณะกรรมการ ตรวจสอบการขอออกโฉนดที่ดิน ผลการตรวจสอบปรากฏว่า ที่ดินตาม ส.ค. ๑ เลขที่ ๑๒ ระบุ ทิศเหนือจดที่ดินนายเสาร์ ยาว ๒ เส้น ๑๐ วา ทิศใต้จดที่ดินนายจัน ยาว ๒ เส้น ๑๐ วา ทิศตะวันออกจดห้วยเม็งยาว ๒ เส้น ๑๕ วา และทิศตะวันตกจดภูเขา ยาว ๒ เส้น ๑๕ วา และที่ดินตาม ส.ค. ๑ เลขที่ ๒๐ ระบุข้างเคียงด้านทิศเหนือจดภูเขา ยาว ๒ เส้น ทิศใต้จดที่ดิน นายจัน ยาว ๒ เส้น ทิศตะวันออกจดห้วยเม็ง ยาว ๓ เส้น ๑๐ วา และทิศตะวันตกจดที่ดิน นายจันตะป๋ญญา ยาว ๓ เส้น ๑๐ วา ส่วนที่ดินตาม ส.ค. ๑ เลขที่ ๖๑ ระบุทิศเหนือจดที่ดิน นายเสาร์ ยาว ๓ เส้น ทิศใต้จดที่ดินนายวิฑูรราช ยาว ๓ เส้น ทิศตะวันออกจดห้วยเม็ง ยาว ๓ เส้น ๑๑ วา ทิศตะวันตกจดภูเขา ยาว ๓ เส้น ๑๑ วา แต่บริเวณที่ดินตาม น.ส. ๓ เลขที่ ๒๐ และที่ดินตาม น.ส. ๓ เลขที่ ๖๑ ของผู้ฟ้องคดี ไม่ปรากฏว่ามีห้วยเม็งไหลผ่าน อีกทั้ง บริเวณที่ดินตาม น.ส. ๓ ดังกล่าว เดิมอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓๐๙ (พ.ศ. ๒๕๑๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ลงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๑๑ กำหนดให้เป็นเขตป่าแม่โขงฝั่งขวา ในท้องที่ตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย เป็นป่าสงวนแห่งชาติ ต่อมา ได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่ ตำบลริมโขง ตำบลเวียง และตำบลสถาน อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ให้เป็นเขตปฏิรูป ที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๗ ทำให้ที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีขอรังวัดออกโฉนดที่ดินจึงอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว และคณะกรรมการตรวจสอบได้สอบสวนนางยอด หงษ์คำ ภรรยานายบัน หงษ์คำ ซึ่งให้ถ้อยคำเมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๔๘ ว่านายบัน ได้แจ้ง การครอบครองที่ดินตาม ส.ค. ๑ เลขที่ ๖๑ ไว้ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๘ ที่ดินอยู่ทางด้าน ทิศตะวันตกของหมู่บ้านห้วยเม็ง ปัจจุบันแบ่งที่ดินให้บุตร ๖ คน เข้าครอบครองทำประโยชน์ ไม่เคยขอออกหลักฐานเป็น น.ส. ๓ หรือ น.ส. ๓ ก. สอบสวนนายแผง หงษ์คำ ได้ให้ถ้อยคำ เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๔๘ ว่าได้ครอบครองทำประโยชน์ที่ดินตาม ส.ค. ๑ เลขที่ ๒๐ ต่อเนื่องมาจากนายคำ หงษ์คำ บิดามาตลอด โดยที่ดินแปลงดังกล่าว บิดาได้รับการให้มา

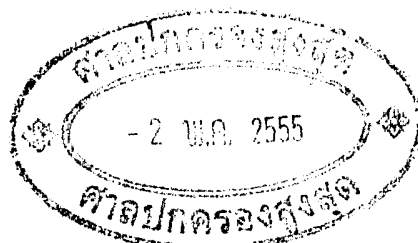

/จากนายจันทอง...

จากนายจันทอง หงษ์คำ พี่ชาย ปัจจุบันที่ดินดังกล่าวได้ออกเอกสารสิทธิเป็นหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ ก.) เลขที่ ๘๗๑ และสอบสวนนายสิทธิศักดิ์ จันตะคาด ได้ให้ถ้อยคำเมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๔๘ ว่าได้ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินตาม ส.ค. ๑ เลขที่ ๑๒ ต่อเนื่องมาจากนายเจริญ จันตะคาด บิดา มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๙ ไม่เคยขอออกหลักฐานที่ดินเป็นหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ หรือ น.ส. ๓ ก.) คณะกรรมการตรวจสอบจึงเห็นว่า น.ส. ๓ เลขที่ ๒๐ และ เลขที่ ๖๑ ของผู้ฟ้องคดีเป็นเอกสารที่ออกโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากไม่ใช่ที่ดินที่ได้แจ้งการครอบครองตาม ส.ค. ๑ เลขที่ ๑๒ เลขที่ ๒๐ และ เลขที่ ๖๑ ผู้ฟ้องคดีจึงไม่อาจนำ น.ส. ๓ ทั้งสองฉบับมาเป็นหลักฐานในการขอออกโฉนดที่ดินได้ จึงเสนอให้มีการเพิกถอน น.ส. ๓ ดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พิจารณาแล้วเห็นด้วย จึงมีคำสั่งสำนักงานที่ดินจังหวัดเชียงราย สาขาเชียงของ ที่ ๒๒/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๘ ไม่ออกโฉนดที่ดินให้แก่ผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีรับทราบคำสั่งเมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๔๘ และมีหนังสือลงวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๔๘ อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี จึงส่งคำอุทธรณ์ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑๐ พิจารณา ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีหนังสือ ที่ ชร ๐๐๑๙.๐๗/๔๗๐๕ ลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๔๘ แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑๐ พิจารณาอุทธรณ์แล้วเห็นชอบด้วยกับคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และสั่งยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ขอให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ไม่ออกโฉนดที่ดินให้แก่ผู้ฟ้องคดี และขอให้เพิกถอนคำสั่งยกอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑๐ และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกโฉนดที่ดินให้แก่ผู้ฟ้องคดี ซึ่งต่อมาศาลปกครองชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง

คดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งสำนักงานที่ดินจังหวัดเชียงราย สาขาเชียงของ ที่ ๒๒/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๘ ที่ไม่ออกโฉนดที่ดินให้ผู้ฟ้องคดีชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ และคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑๐ ที่ให้ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีโดยเห็นชอบกับคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

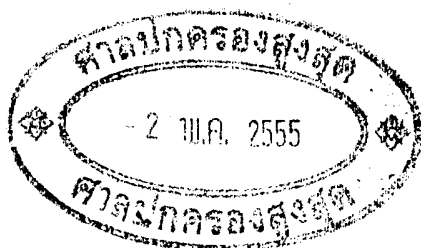
พิเคราะห์แล้วเห็นว่า โดยที่มาตรา ๕๗ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายที่ดินบัญญัติว่า โฉนดที่ดินและหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ให้มีข้อความสำคัญดังต่อไปนี้ ชื่อตัว ชื่อสกุล ที่อยู่ของผู้มีสิทธิในที่ดิน ตำแหน่งที่ดิน จำนวนเนื้อที่ รูปแผนที่ของที่ดินแปลงนั้น ซึ่งแสดงเขตข้างเคียงทั้งสี่ทิศ ให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสาขา

/หรือเจ้าพนักงาน...

หรือเจ้าพนักงานที่ดินซึ่งอธิบดีมอบหมาย เป็นผู้ลงลายมือชื่อ และประทับตราประจำตำแหน่ง
 ของเจ้าพนักงานที่ดินเป็นสำคัญ กับให้มีสารบัญสำหรับจดทะเบียนไว้ด้วยจากบทบัญญัติ
 แห่งกฎหมายดังกล่าว กำหนดเจ้าหน้าที่ผู้ที่มีอำนาจในการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรอง
 การทำประโยชน์นั้น ประกอบด้วย เจ้าพนักงานที่ดิน เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสาขา
 หรือเจ้าพนักงานที่ดินซึ่งอธิบดีมอบหมาย รวมทั้งมีอำนาจในการพิจารณาหรือมีคำสั่ง
 เกี่ยวกับการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ได้ด้วย เมื่อข้อเท็จจริง
 ปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำขอออกโฉนดที่ดินตามคำขอฉบับที่ ๕๔๘๕/๓๘๕/๔๗
 และฉบับที่ ๕๔๘๔/๓๘๔/๔๗ ลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๗ ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยใช้หลักฐาน
 น.ส.๓ เลขที่ ๒๐ และ น.ส.๓ เลขที่ ๖๑ หมู่ที่ ๖ ตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย
 เมื่อเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ตรวจสอบหลักฐานเดิมของที่ดินตาม น.ส.๓ ทั้งสองฉบับ
 ดังกล่าวแล้ว ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ป่าไม้อำเภอเชียงของได้มีหนังสือขอให้เจ้าหน้าที่ที่ดิน
 ตรวจสอบความถูกต้องของการออก น.ส.๓ เลขที่ ๒๐ ซึ่งตรงกับ น.ส. ๓ ตามที่ผู้ฟ้องคดี
 นำมาใช้เป็นหลักฐานประกอบการยื่นคำขอออกโฉนดที่ดิน จึงเป็นกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า
 น.ส. ๓ ทั้งสองฉบับอาจจะออกโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมีอำนาจออกคำสั่ง
 สำนักงานที่ดินจังหวัดเชียงราย สาขาเชียงของ ที่ ๗/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘
 แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการขอออกโฉนดที่ดินตามคำขอของผู้ฟ้องคดี โดยให้คณะกรรมการ
 ดังกล่าวทำหน้าที่สอบสวนตรวจสอบพื้นที่และเอกสารเกี่ยวกับที่ดินเดิมว่าถูกต้องหรือ
 มีการออกทับที่ดินสาธารณะประโยชน์หรือไม่ อันเป็นการใช้อำนาจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑
 แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของเอกสารแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดิน
 ที่ผู้ฟ้องคดีใช้เป็นหลักฐานประกอบการยื่นคำขอออกโฉนดที่ดิน เพื่อประกอบการพิจารณา
 ออกโฉนดที่ดินให้แก่ผู้ฟ้องคดีได้และมีใช้เป็นกรณีเดียวกับการตั้งคณะกรรมการสอบสวน
 การออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ที่ออกโดยคลาดเคลื่อนหรือไม่ชอบ
 ด้วยกฎหมายและจะต้องถูกเพิกถอน ซึ่งเป็นอำนาจของอธิบดีกรมที่ดินหรือรองอธิบดีกรมที่ดิน
 ซึ่งอธิบดีกรมที่ดินมอบหมายตามมาตรา ๖๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้าง
 ในคำอุทธรณ์ว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนโดยไม่ปฏิบัติ
 ตามมาตรา ๖๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ทำให้การดำเนินการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กระทำ
 โดยไม่มีอำนาจนั้น จึงฟังไม่ขึ้น

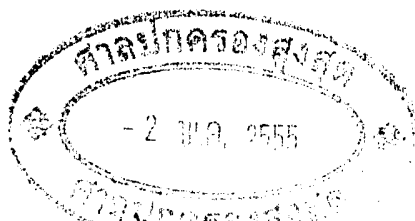
คดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยต่อไปว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่ง
 สำนักงานที่ดินจังหวัดเชียงราย สาขาเชียงของ ที่ ๒๒/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๘

/ไม่ออกโฉนดที่ดิน...

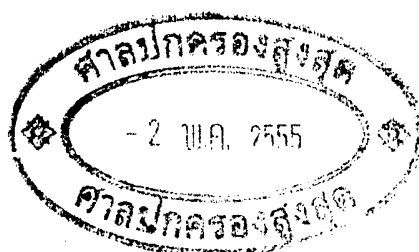
ไม่ออกโฉนดที่ดินให้ผู้ฟ้องคดีเป็นการใช้ดุลพินิจโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เห็นว่า มาตรา ๕๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ในกรณีที่ผู้มีสิทธิครอบครองที่ดินมาขอออกโฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์เป็นการเฉพาะราย ไม่ว่าจะได้มีการประกาศของรัฐมนตรีย ตามมาตรา ๕๘ แล้วหรือไม่ ก็ตาม เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาเห็นสมควร ให้ดำเนินการ ออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์แล้วแต่กรณี ได้ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่ประมวลกฎหมายนี้กำหนด วรรคสอง บัญญัติว่า เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ผู้มีสิทธิครอบครองที่ดินตามวรรคหนึ่ง ให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งได้ครอบครองและทำประโยชน์ ในที่ดินต่อเนื่องมาจากผู้ซึ่งมีหลักฐานการแจ้งการครอบครองด้วย และกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๗ ข้อ ๑๖ กำหนดว่า ในกรณีออกโฉนดที่ดินเฉพาะรายตามมาตรา ๕๔ และมาตรา ๕๕ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ให้ผู้มีสิทธิครอบครองที่ดินยื่นคำขอตามแบบ น.ส.๑ ท้ายกฎกระทรวงนี้ และให้นำข้อ ๗(๒) ข้อ ๑๐(๒) และ (๓) ข้อ ๑๑ และข้อ ๑๕ มาใช้บังคับ โดยอนุโลม ซึ่งข้อ ๗(๒) ของกฎกระทรวงดังกล่าว กำหนดว่าการขอออกหนังสือรับรอง การทำประโยชน์ตามมาตรา ๕๔ และมาตรา ๕๕ ทวิ โดยให้ผู้ยื่นคำขอต้องแนบหลักฐานใบจอง ใบเหี้ยบย่ำ ตราจอง หลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดิน หลักฐานอื่นที่แสดงว่าได้สิทธิ ในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมาย ให้แนบหลักฐานดังกล่าวประกอบการพิจารณาด้วย จากบทบัญญัติดังกล่าว ได้กำหนดหลักเกณฑ์ให้ผู้มีสิทธิครอบครองที่ดินหรือผู้ครอบครอง ต่อเนื่องจากผู้มีสิทธิในที่ดินจะยื่นคำขอออกโฉนดที่ดินได้นั้น จะต้องเป็นผู้มีสิทธิครอบครอง ในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายหรือผู้ครอบครองต่อเนื่องโดยชอบด้วยกฎหมาย จึงสามารถ นำหลักฐานเป็นหนังสือมาแสดงว่าเป็นผู้มีสิทธิในที่ดินมาประกอบการขอออกโฉนดที่ดินได้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายกำหนดไว้

เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า คณะกรรมการตรวจสอบการออกโฉนดที่ดิน ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แต่งตั้ง ได้สอบสวนตรวจสอบพื้นที่และเอกสารสิทธิเกี่ยวกับที่ดินเดิม ของที่ดินตาม น.ส.๓ เลขที่ ๒๐ และเลขที่ ๖๑ ที่ผู้ฟ้องคดีใช้เป็นหลักฐานประกอบคำร้อง ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกโฉนดที่ดินแล้ว ปรากฏว่าก่อนที่นายนรินทร์ แสนดีและนายหลี่ แสนดี เจ้าของที่ดินเดิมและเป็นผู้มีชื่อเป็นผู้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินตาม น.ส.๓ เลขที่ ๒๐ และเลขที่ ๖๑ จะจดทะเบียนขายที่ดินดังกล่าวให้กับผู้ฟ้องคดีเมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๓๒ นั้น นายนรินทร์และนายหลี่ได้นำหลักฐานสำเนา ส.ค. ๑ เลขที่ ๑๒ เลขที่ ๒๐ และเลขที่ ๖๑ หมู่ที่ ๖ ตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ซึ่งเป็นหลักฐาน

/ของที่ดิน...

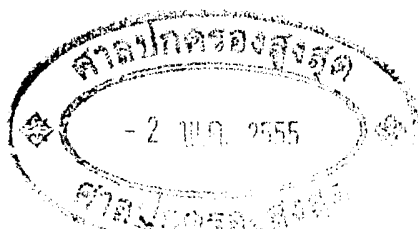
ของที่ดินแปลงอื่นมาเป็นเป็นหลักฐานในการขออนุญาต น.ส.๓ เลขที่ ๒๐ และเลขที่ ๖๑ กล่าวคือ ที่ดินตาม ส.ค. ๑ เลขที่ ๑๒ ปรากฏที่ดินข้างเคียงว่าทิศเหนือจดที่ดินนายจัน ทิศใต้จดที่ดินนายเสาร์ ทิศตะวันออกจดห้วยเม็ง และทิศตะวันตกจดภูเขา และที่ดินตาม ส.ค. ๑ เลขที่ ๒๐ ทิศเหนือจดภูเขา ทิศใต้จดที่ดินนายจัน ทิศตะวันออกจดห้วยเม็ง และทิศตะวันตกจดที่ดินนายจันตะปัญญา ส่วนที่ดินตาม ส.ค. ๑ เลขที่ ๖๑ ทิศเหนือจดที่ดินนายเสาร์ ทิศใต้จดที่ดินนายวิฑูรราช ทิศตะวันออกจดห้วยเม็ง และทิศตะวันตกจดภูเขา แต่บริเวณที่ดินตาม ส.ค.๑ เลขที่ ๑๒ เลขที่ ๒๐ และเลขที่ ๖๑ ที่นายนรินทร์และนายหลินนำไปขออนุญาต น.ส. ๓ ปรากฏว่าที่ดินข้างเคียงของที่ดินตาม น.ส.๓ ทั้งสองแปลงมิได้จดที่ดินข้างเคียงเช่นเดียวกับที่ดินตาม ส.ค.๑ แต่ที่ดินตาม น.ส.๓ เลขที่ ๒๐ ซึ่งเป็นของนายนรินทร์ ทิศเหนือจดที่ดินนายใหม่ภู จันตะคาด ทิศใต้จดที่ดินจำสับเอก ยอดชาย กรเพชร ทิศตะวันออกจดที่ดินนายหลิน และทิศตะวันตกจดทางสาธารณประโยชน์ ส่วนที่ดินตาม น.ส. ๓ เลขที่ ๖๑ ของนายหลิน ทิศเหนือจดที่ดินนายใหม่ภู ทิศใต้จดที่ดินจำสับเอก ยอดชาย ทิศตะวันออกจดทางสาธารณประโยชน์ และทิศตะวันตกจดที่ดินนายนรินทร์ จึงเห็นได้ว่า หลักฐานสำเนา ส.ค.๑ ทั้งสามฉบับซึ่งนายนรินทร์และนายหลินนำมาเป็นหลักฐานในการยื่นขออนุญาต น.ส.๓ และเป็นที่มาของ น.ส.๓ เลขที่ ๒๐ และเลขที่ ๖๑ ทั้งสองแปลงที่ผู้ฟ้องคดีนำไปเป็นหลักฐานในการยื่นขออนุญาตโฉนดที่ดินที่พิพาทในคดีนี้เป็นที่ดินซึ่งมีที่ดินข้างเคียงแตกต่างจากเดิม ทั้งที่เป็น ส.ค.๑ เลขเดียวกัน เมื่อพิจารณาคำให้การของพยานซึ่งได้ให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการตรวจสอบการขออนุญาตโฉนดที่ดินตามที่ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แต่งตั้ง ได้แก่ นางยอด หงษ์คำ ภรรยานายบัน หงษ์คำ ได้ให้ถ้อยคำเมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๔๘ ว่านายบัน ได้แจ้งการครอบครองที่ดินตาม ส.ค. ๑ เลขที่ ๖๑ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๙๘ ที่ดินอยู่ทางด้านทิศตะวันตกของหมู่บ้านห้วยเม็ง ปัจจุบันแบ่งที่ดินให้บุตร ๖ คน เข้าครอบครองและทำประโยชน์ แต่ไม่เคยขออนุญาต น.ส. ๓ หรือ น.ส. ๓ ก. ส่วนนายแฉ่ง หงษ์คำ ได้ให้ถ้อยคำเมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๔๘ ว่าได้ครอบครองทำประโยชน์ที่ดินตาม ส.ค. ๑ เลขที่ ๒๐ ต่อเนื่องมาจากบิดา คือ นายคำ หงษ์คำ มาตลอด ซึ่งนายคำได้รับการให้ที่ดินแปลงดังกล่าวจากนายจันทอง หงษ์คำ พี่ชาย และปัจจุบันได้ขออนุญาตเอกสารสิทธิเป็น น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๘๗๑ และนายสิทธิศักดิ์ จันตะคาด ได้ให้ถ้อยคำเมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๔๘ ว่าได้ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินตาม ส.ค. ๑ เลขที่ ๑๒ ต่อเนื่องมาจากบิดา คือ นายเจริญ จันตะคาด ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๙ ไม่เคยขออนุญาต น.ส. ๓ หรือ น.ส. ๓ ก. นอกจากนี้ ข้อเท็จจริงยังปรากฏว่า บริเวณที่ดินตาม น.ส. ๓ เลขที่ ๒๐ และเลขที่ ๖๑ ดังกล่าว เดิมอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓๐๙ (พ.ศ. ๒๕๑๑)

/ออกตามความใน...

ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ลงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๑๑ ก่อนที่ผู้ฟ้องคดีจะได้เข้าครอบครองและทำประโยชน์ ต่อมา ได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่ตำบลลริมโขง ตำบลเวียง และตำบลสถาน อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ให้เป็น เขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๗ ทำให้ที่ดินบริเวณดังกล่าวเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน จึงเห็นได้ว่าที่ดิน ตาม น.ส.๓ เลขที่ ๒๐ และเลขที่ ๖๑ ที่ผู้ฟ้องคดีนำไปยื่นคำขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พิจารณา ออกโฉนดที่ดิน จึงเป็นหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่ออกโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจาก นายนรินทร์และนายหลี่เจ้าของที่ดินเดิมได้นำหลักฐานสำหรับที่ดินแปลงอื่น มาใช้เป็นหลักฐาน ประกอบการขอออก น.ส. ๓ ถึงแม้ว่าผู้ฟ้องคดีจะครอบครองและทำประโยชน์ต่อเนื่องมาจาก เจ้าของที่ดินเดิมโดยมีเจตนายึดถือเพื่อตน เสียภาษีบำรุงท้องที่มาโดยตลอดและยังมิได้ มีการเพิกถอน น.ส.๓ ดังกล่าว ก็ไม่ทำให้เป็นหลักฐานที่แสดงว่าผู้ฟ้องคดีได้มาซึ่งสิทธิครอบครอง ในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมาย อันจะใช้ น.ส.๓ ทั้งสองฉบับดังกล่าวเป็นหลักฐานประกอบการ ขอออกโฉนดที่ดินตามมาตรา ๕๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินได้ อีกทั้ง เป็นกรณีที่อยู่ติดกรรมที่ดิน อาจะมีคำสั่งให้เพิกถอน น.ส.๓ ดังกล่าวได้ ทั้งนี้ ตามนัยมาตรา ๖๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ที่ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า ผู้ฟ้องคดีได้ครอบครองและทำประโยชน์ต่อเนื่องมาจากเจ้าของที่ดินเดิม และมีเจตนายึดถือเพื่อตน และเป็นผู้มีชื่อในทะเบียน จึงได้รับการสันนิษฐานว่าเป็นผู้มีสิทธิครอบครอง ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และได้เสียภาษีบำรุงท้องที่ให้กับองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ฟ้องคดีจึงเป็นผู้มีสิทธิครอบครองในที่ดินตาม น.ส. ๓ ทั้งสองฉบับโดยชอบด้วยกฎหมาย ที่จะนำหลักฐาน น.ส.๓ เลขที่ ๒๐ และเลขที่ ๖๑ มาใช้เป็นหลักฐานประกอบการขอออก โฉนดที่ดินได้นั้น จึงฟังไม่ขึ้น

ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า การขอออกโฉนดที่ดินของผู้ฟ้องคดีมีเนื้อที่ เกินกว่าห้าสิบไร่ขึ้นไป จะต้องได้รับอนุมัติจากผู้ว่าราชการจังหวัดก่อน นั้น เห็นว่า ตามมาตรา ๕๙ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งบัญญัติให้ผู้ขอออกโฉนดที่ดินจะต้องเป็นผู้ครอบครอง และทำประโยชน์ในที่ดินอยู่ก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ โดยผู้ขอออกโฉนดที่ดิน ไม่มีหนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดินและมิได้แจ้งการครอบครองก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดิน ใช้บังคับ ถ้าเป็นการขอออกโฉนดที่ดินที่มีเนื้อที่เกินกว่าห้าสิบไร่ จะต้องได้รับอนุมัติจาก ผู้ว่าราชการจังหวัด ส่วนกรณีของผู้ฟ้องคดี แม้ว่าจะเป็นกรณีขอออกโฉนดที่ดินที่มีเนื้อที่ เกินห้าสิบไร่ก็ตาม แต่เป็นการขอออกโฉนดที่ดินภายหลังประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับแล้ว ซึ่งจะต้องมีหลักฐานหนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดินประกอบการขอออกโฉนดด้วย จึงไม่จำเป็นต้องขออนุมัติผู้ว่าราชการจังหวัดแต่อย่างใด เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พิจารณาแล้วเห็นว่า

/หลักฐาน น.ส. ๓...

หลักฐาน น.ส. ๓ ของผู้ฟ้องคดี เป็นหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดินซึ่งออกมาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงไม่สามารถนำมาใช้เป็นหลักฐานประกอบการขอออกโฉนดที่ดินตามมาตรา ๕๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินได้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมีอำนาจพิจารณาคำขอออกโฉนดที่ดิน และมีคำสั่งไม่ออกโฉนดที่ดินให้แก่ผู้ฟ้องคดีได้ ดังนั้น คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามคำสั่งสำนักงานที่ดินจังหวัดเชียงราย สาขาเชียงราย ที่ ๒๒/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๘ ที่ไม่ออกโฉนดที่ดินให้แก่ผู้ฟ้องคดี จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑๐ วินิจฉัยให้ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี โดยเห็นชอบกับคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน ที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษายกฟ้องนั้น ศาลปกครองสูงสุดเห็นพ้องด้วย

พิพากษายืน

นายชาญชัย แสวงศักดิ์

Yuan Nam

ตุลาการเจ้าของสำนวน

ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

นายวิษณุ วรรณ

ตุลาการองค์คณะ

ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

นายนพดล เสงเจริญ

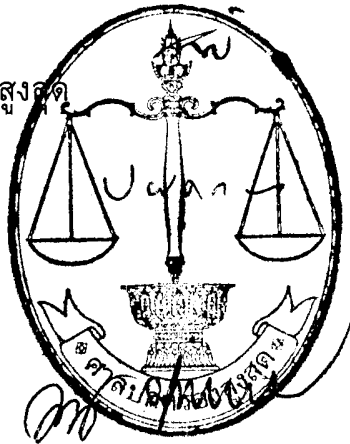
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายมนูญ ปุณณกริยากร

ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายสมรรถชัย วิศาลาภรณ์

ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

Signature

ตุลาการผู้แถลงคดี : นายวิชาญไชย สนธิวิเศษ

